

**HIIU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2021. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Kärdla 2022

Sisukord

1. Põhilised tegevussuunad	4
1.1 Koroonaviiruse mõju	6
2. Juhtimine	8
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud	8
2.2 Eelarve	9
2.3 Projektid	9
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	11
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	11
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	15
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	16
2.4.4 Erialahariduse omandamine	16
2.4.5 Töötajate tunnustamine	16
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	17
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	17
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	18
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	18
3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)	18
3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)	20
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	20
3.1.3 Auviste komplekteerimine	21
3.2 Inventuurid, mahakandmised	21
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	21
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	22
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused	22
4.3 RVL teenindus	25
4.4 Laste- ja noorteteenindus	25
4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine	25
4.4.2 Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine	26
4.4.3 Laste- ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	27
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	28
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	30
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	31
4.6.1 kohalikul tasandil	31
4.6.2 riiklikul tasandil	32
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil	32
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	33
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded	33

4.9 Andmebaasid	34
5. 2022. aasta tegevused	34
LISA 1. Personali koolitus	35
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	35
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	36
LISA 4. Laste ja noorteüritused	36
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine	42

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/ linna nimi	Elanike arv (01.12.20)	KOV-de arv maakonn as	Üldkasutatav ate raamatukogu de arv	Harukogude arv	Teenindus punktide arv	Kokku
Hiiu maakond	9543	1	7	1	3	11

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Hiiu maakonnas on 2021. aastal 7 rahvaraamatukogu, 1 Kõrgessaare raamatukogu alla kuuluv harukogu (Lauka) ja 3 teeninduspunkti.

1. Põhilised tegevussuunad

2021. aasta oli Kärkla raamatukogule juubeliaasta - raamatukogu sai 150. Juubelit tähistati piduliku aktusega Kärkla keskväljakul 12. mail, mis oli täiesti juhuslikult esimene nädal, kui jälle tohtis pärast koroonapiiranguid välitingimustes üritusi korraldada kuni 100 inimesele. Aktusel osales 70 inimest. Paralleelselt aktusega avati veebipõhine konverents “Kas oma juurte eest saab põgeneda?”, mille ettekandeid sai jälgida hiljemgi. See oli üks osa raamatukogu rahvusvahelisest **Erasmus+ projektist *Cultural Heritage for the Future***. Samuti esitleti koduloo veebilehte, mille tegemiseks samalt projektile ekstra raha saime <https://www.hiiumaakodulugu.ee/> Aktusel sõlmiti hea tahte akt SA Hiiumaa Muuseumid, et alustada töid muuseumi raamatukogu üleandmiseks Kärkla Linnaraamatukogule.

Lisaks koostati 2021 raamatukogu ajalugu käsitlev raamat “150 aastat Kärkla raamatukogu”, mis ilmub 2022 alguses.

Suvel käis Kärkla Linnaraamatukogu direktor **Erasmus+ projekti *Uued võimalused maakonnaraamatukogu töös*** raames töövarjuks Turu Linnaraamatukogu direktorile. See oli huvitav kogemus koroonaajal, kus mõned kohtumised sai teha inimestega vahetus kontaktis olles, osad veebi teel. Ja väga huvitavaks tegi töövarjutuse omakorda see, et tegemist oli välismaaga - näha raamatukogu direktori elu ja tööd välismaal - see on midagi erilist.

Septembris avas Kärkla Linnaraamatukogu Eestis esimesena **avatud raamatukogu teenuse**, kus raamatukogu lugejad said hakata raamatukogu külastama ka töötajate välisel ajal kl 6.00-10.00 ja 18.00-22.00. See suurendas lugejate võimalusi tulla raamatukokku just neile sobival ajal. Töötajad on kohal E-R 10.00-18.00 ja L 10.00-14.00. Inimesed kasutasid avatud raamatukogu kaugtööna õhtusel ajal (seal kirjutati valmis ka üks kogukas raamat!) ning raamatukogus käimiseks nädalavahetustel. Enne avatud raamatukogu avamist viidi läbi viimased vajalikud ettevalmistustööd: paigaldati videokaamerad ja -valve; loodi elektrooniline sisenemine välisustest; loodi juhend avatud raamatukogu kasutamiseks; õpetati lugejaid, kuidas avatud raamatukogu kasutada ning kuidas ID-kaardiga siseneda.

Aasta jooksul toimus **koolitusprogramm “Koostöö tugevdamine maakonnas ja mujal”**, millele saadi toetust raamatukogude arendamise programmist. See on olnud väga tänuväärne programm ja maakondlike koolituste korraldamisel suureks abiks. Maakondlik koolitusprogramm oli kooskõlas raamatukoguhoidjate kutsestandardis ettenähtud kompetentsidega, kus iga kompetentsi arendamisega oli seotud vähemalt üks täiendkoolitus. Toimused järgmised koolitused: 1. Tõlkekirjanduse ülevaade (Krista Kaer, Varraku peatoimetaja ja tõlkija). 2. Õppereis Tallinna Linnaarhiivi. Esimene valik oli küll Tartu Rahvusarhiiv, kuid koroonapiirangute tõttu tuli teha muudatusi. 3. Koduloo koolitus "Kuidas kirjutada kodulugu?". Ka seda sisu tuli natuke muuta ja õppida veebivahendusel Frederik Klanbergi perekonnaloost. 4. Inspiratsioonikoolitus “Vabariigi kõige stiilsem raamatukoguhoidja/teenindaja”. Koolitaja Ženja Fokin. 5. Autistliku lapse eripärad ning koostöö korraldamine. Koolitaja Tiina Talussaar, SA Innove. 6. Infopädevuse koolitus. Koolitaja Kristina Rood, Tallinna Keskraamatukogu. 7. Koolitus “Emotsioonide mõju meie tervisele”. Koolitaja Rita Rätsep, Counseling OÜ.

Lisaks eelnevale toimusid **maakondlikud koolituspäevad 2021** alguses statistika aruande teemal koos Margit Jõgi ja Riin Oloneniga ning raamatukogusüsteemi RIKS baasil Meelis Lilbokiga. Oluliseks peeti maakondlikult ühtse arusaama kujunemist ja selle nimel töötamist. Samuti maaraamatukogude töötajate metoodilist nõustamist. Kuigi viimast on vähe, sest maakonnas töötavad staažikad ja kogunud inimesed.

Kahjuks ei jõutud valmis **valdkondliku arengukavaga**, kuna esialgu pidi selle esitama vallavalitsusele 2021 jaanuaris, kuid siis ütles vallavalitsus, et kuidas te saate seda esitada, kui me pole valdkondlikku arengukava veel algatanudki. Pärast algatamist oleks saanud kohe esitada, kuid siis oli näha, et kohe-kohe võetakse vastu strateegia Eesti 2035+ (12. mai 2021) ja Kultuur 2030 (18. november 2021) ning valdkondlik arengukava tuli seada nende dokumentide järgi. Arengukava läheb volikokku 2022.

Viidi läbi mitmesuguseid lasteprogramme ja klassitunde laste ja noorte **lugemisharjumuste kujundamiseks**. Samuti korraldati üritusi täiskasvanutele nii palju kui võimalik koroonakiuste.

Maakonnas leidsid suuremad muutused aset Käina raamatukogus. Aasta lõpus suleti Käina raamatukogu alla kuuluv teeninduspunkt Männamaal. Tuli likvideerida sisustus ja olemasolev fond. Olulise uuendusena paigaldati Cleveroni pakiautomaadi põhimõttel töötav 23- kohaline laenutuskapp, mis võeti lugejate poolt väga hästi vastu.

Raamatukogu õuealale paigaldati jalgadel asetsev raamatukogu suunaviit, kus on märke intranetipunkti ja WiFi olemasolu kohta.

Juunikuus toimus Hiiumaal, Kassaris kolmepäevane ERÜ maaraamatukogude sektsiooni 30. suveseminar, mida korraldas Käina raamatukogu direktor.

Teised maakonna raamatukogud jätkasid tööd tavapäraselt. Vaatamata kevadistele rangetele piirangutele viidi läbi üritusi arvestades lubatud võimalusi ning aastat loetakse siiski kordaläinuks.

1.1 Koroonaviiruse mõju

TEENUS

Kärdla Linnaraamatukogus olid teenused lugejatele kogu aeg kättesaadavad, raamatukogu ei olnud kordagi koroonapärast suletud. Küll aga tuli vahepeal teha kontaktivaba laenutust ja natuke rohkem koduteenindust.

Kontaktivaba laenutuse jaoks oli raamatukogu 1. korruse trepikoridori välisukse kõrvale paigutatud laud, kuhu ette tellitud raamatud lugejale valmis pandi. Koduteenindust vajasisid lugejad, kes olid haiged või ei soovinud nakkusohtlikul ajal raamatukogu külastada. Raamatukogutöötaja viis sellisel juhul neile raamatud koju.

Raamatukoguhoidjate oma koolitusprogramm sai koroonatõttu kõige rohkem kannatada, sest ära tuli jätta üks õppereis (õigemini asendus teisega ja oli lühemaajaline) ning enamus koolitustest toimus veebis.

Käina raamatukogus avati laenutuskapi kasutamise teenus, kust 24/7 on võimalik teavikuid kätte saada. Toimusid virtuaalkoolitused ja koosolekud. Raamatukogu lahtiolekuajad, teenuste hulk ja kvaliteet ei muutunud ning piiranguid ei tehtud, sest piirkonnas teadaolevaid suuri haigestusjuhtumeid ei olnud.

Kõrgessaare raamatukogus langes võrreldes eelmise aastaga kodulaenutuste arv. Tihti ei soovitud raamatukokku sisse tulla, vaid raamatuid vahetati õues ning kasutati raamatute tagastuskasti.

Lauka haruraamatukogu mõjutas koroonaviirus üsna palju. Langesid nii laenutuste (2021.a 4216, 2020.a 5422) kui ka külastuste (2021.a 4494, 2020.a 4810) arvud. Langus on tingitud asjaolust, et raamatukogu asub koolimajas ja kool oli teatud ajal piirangute tõttu kas osaliselt või täiesti suletud.

Palade raamatukogus koroonaviiruse teine aasta erilisi muudatusi enam kaasa ei toonud. Raamatukogu oli avatud tavapärasel lahtiolekuajal. 2020. aastal piirangute ajal kasutusele võetud puidust laenutuskapp täitis oma ülesandeid ka 2021. aastal. Kõige suuremaks probleemiks osutus ürituste korraldamine. Vaktsineerimata inimestele kehtestatud piirangud tekitasid ürituse korraldajana sisemise vastuolu.

Hellamaa raamatukogu oli kasutajatele avatud tavapärasel lahtiolekuajal. Võimalus oli kasutada laenutuskappi ja tagastuskasti. Vajadusel pakuti eakatele koduteenindust. Kõrgema nakatumise ajal peatus eakate käsitööringi tegevus.

Suuremõisa raamatukogus teenuste osutamisel muutusi ei olnud. Raamatukogu oli avatud tavapärasel aegadel. Rohkem kasutati suhtlust telefoni teel (kas on avatud, kuidas saab laenutada). Võimalus oli kasutada nii laenutus- kui ka tagastuskasti. Laenutuskasti kasutati harvem, tagastuskasti rohkem.

Ka Emmaste raamatukogu oli avatud tavapäraselt. Ette tellijatele pandi raamatud esikusse toolile valmis. Palju kasutati võimalust koduteeniduseks (28 korral) või vahetati raamatuid

õues. Covid-tõendite printimist kasutati raamatukogus 26 korral. Esmakordselt tuli koosolekuid pidada Zoomis või Teamsis.

Aruandeaasta koduteeninduse hulka ei ole arvestatud lugejaid, kes eriolukorra ajal ajutiselt raamatuid koju tellisid ning seetõttu koduteeninduse statistikas numbritena ei kajastu.

Kõigis maakonna raamatukogudes prinditi soovijatele tasuta Covid-tõendeid.

TARISTU

Kuna Kärkla Linnaraamatukogu läks avatud raamatukogu teenuse teed, siis suuri raamatukappe ei ostetud. Avatud raamatukogu teenus võimaldab lugejatel külastada raamatukogu neile sobilikul ajal vältides liigseid kontakte. Kui tuleb järgmine kriis, ollakse hästi valmistunud.

Käina raamatukogule osteti KOV investeeringutest pakiautomaadi põhimõttel töötav 23-kohaline Cleveroni laenutuskapp.

Kõrgessaare raamatukogus hakati tegema ettevalmistusi laenutuskapi ja suurema tagastuskasti soetamiseks.

Teistes maakonna raamatukogudes koroonaviiruse mõjul taristus muutusi ei täheldatud.

EELARVE

Üheski Hiiu maakonna raamatukogu eelarvetes kärpeid ei tehtud. Kõik raamatukogud kokku said riigieelarvest raamatute soetamiseks lisatoetust kogusummas 3103€, mis anti koroonakahjude hüvitamiseks.

TÖÖKORRALDUS

Kärkla Linnaraamatukogu töötajad kasutasid võimaluste piires kaugtööd, kuid kuna töötajate hulk on väike, sai enamasti jätkata tavapärasel viisil. Kaugtööd oli vaja pigem teha siis, kui näiteks töötajate lapsed jäid koolist/lasteaiast koju ja pidi ühildama töö- ja pereelu.

Kevadel tuli inimesi siseruumides hajutada, kuid inimestel oli see harjumus juba ka eelmise laine ajast olemas ja reaalselt kedagi suunama ei pidanud. Nähtaval kohal olid desovahendid, koristamise juures pöörati erilist tähelepanu pindade puhastamisele. Maske kellelegi jagama ei pidanud, sest inimesed tulid ise maskidega.

Teistes maakonna raamatukogu ruumides ja töökorralduses muudatusi ning ümberkorraldusi ei tehtud.

PARIMAD UUED PRAKTIKAD

Kolmas laine mingeid suuri väljakutseid ei toonud, need jäid pigem koroonaeelse laine aega.

Koroonaviiruse olukord õpetas, et suuri üritusi pikaks ajaks ette planeerida ei ole mõtet.

Mitmed üritused ja koolitused tuli ära jätta (või veebi teel läbi viia) või edasi lükata, sest esineja ei saanud piirangute tõttu kohale tulla või tal puudus Covid-pass. Suuremaid üritusi oli sellises olukorras keeruline korraldada. Seetõttu korraldati tegevusi pigem kohalikus kogukonnas ja väiksematele huvigruppidele kohapealsete esinejatega.

Koroonaviiruse levik on näidanud, et edukalt saab läbi viia nii koolitused kui ka koosolekud veebi teel.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud

Kärdlas tegutseb üks raamatukogu, mis teenindab peamiselt Kärdla osavalla inimesi, kuid ka Hiiu maakonda tervikuna, ja suvehiidlasi. Raamatukogus töötab kolm raamatukoguhoidjat, direktor ning koristaja. Muutusi raamatukogude võrgus ei olnud. Oli hea ja stabiilne aasta.

Raamatukogu nõukogu füüsiliselt kokku ei saanud. E-kirja teel arutati nõukogu esimehe eestvedamisel mõnda kiiret küsimust.

Käina raamatukogul on uus tugev nõukogu. Koostöö raamatukogu ja nõukogu vahel on väga hea. Koos käidi ühel korral, teemaks oli teeninduspunkti sulgemine ja sellega kaasnev, kus tehti otsus teeninduspunkti sulgemiseks. Samuti otsustati, et raamatukogu võib tulevikus vaikel laupäeval ja aasta viimasel päeval olla suletud.

Männamaa teeninduspunkt suleti. 29. detsembril 2021. a oli uks viimast päeva lugejatele avatud.

Kõrgessaare raamatukogus töötab kokku 3 inimest. Lisaks Kõrgessaare raamatukogu direktorile (1,0 kohta), Lauka haruraamatukogu raamatukoguhoidja (0,8 kohta) ja Kõpu teeninduspunkti laenutaja (0,2 kohta).

Raamatukogul on 5-liikmeline raamatukogu nõukogu. Märtsis arutati ja tehti parandusi Kõrgessaare raamatukogu kasutamise eeskirja eelnõule. Muu hulgas võeti vastu otsus, et Kõrgessaare raamatukogu, harukogu ja teeninduspunkti lahtiolekuaegu lühendatakse 05. aprillist kuni piirangute lõppemiseni. Septembris arutati eelarvet ja struktuuri muutusi 2022. aastaks.

Kõigis Hiiu maakonna raamatukogus võeti vastu uus raamatukogu kasutamise eeskiri.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.20 €	Seisuga 31.12.21 €	Muutus %
Eelarve kokku	328.559	357.381	+8.06
sh keskraamatukogu	153.213	153.470	+0.17
Personalikulu	196.874	204.568	+7.694
sh keskraamatukogu	77.324	77.886	+0.73
Komplekteerimiskulu	62.805	66.328	+5.61
sh KOV-lt	39.894	39.709	-0.46
sh riigilt	20.311	21.313	+1.002
sh keskraamatukogu	29.575	29.809	+0.79
sh KOV-lt	9.264	8.496	-8.29
sh riigilt	20.311	21.313	+4.7
Infotehnoloogiakulu	5.573	5.354	-3,93
sh keskraamatukogu	2.736	1.366	-50.07
*			
*			

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Kärdla Linnaraamatukogu			
Hiiu maakonna raamatukogutöötajate pädevuse tõstmine: „Koostöö tugevdamine maakonnas ja mujal“ Kultuuriministeerium	25.02.2021 - 31.12.2021	2388€	2248€

Vabariikliku 3.-4. klasside kirjandusliku viktoriini eelvooru auhinna raamatud Eesti Kultuurkapital Hiiumaa ekspertgrupp	01.03.2021-30.06.2021	215€	265€
Lugemisisu projekti 2020/2021 hooaja lõpetamine. Kohtumine lastekirjanik Anti Saarega Eesti Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	01.03.2021-30.06.2021	300€	360€
Raamatud auhinnaks lugemisprojekti "Suvelugemise väljakutse" parimatele Kultuurkapitali Hiiumaa Ekspertgrupp	10.05.2021 - 30.11.2021	200€	250€
Vestlusõhtu kirjanik ja kirjastajaga Jesper Parve Kultuurkapitali Hiiumaa Ekspertgrupp	26.05.2021	250€	250€
Kärdla Linnaraamatukogu projektid kokku		3353€	3373€
Käina raamatukogu			
Raamatusõprade tunnustusõhtu, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	26.12.20-22.02.21	250€	364€
Programmi Lugemisisu lõpetamine ja kohtumine kirjanikuga, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	26.04.21-18.07.21	250€	400€
Programmi Lugemissuvi 2021 lõpetamine Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	25.08.21-05.11.21	650€	940€
Käina raamatukogu projektid kokku		1150€	1704€
Kõik projektid kokku		4503€	5077€

Kärdla Linnaraamatukogul lõppesid ära kaks suurt välisprojekti:

Erasmus+ projekti *Uued võimalused maakonnaraamatukogu töös*, kus raamatukogu sai õpirändeks kasutada 6705 euro (toimus 01.07.2019-31.12.2021).

Erasmus+ projekt *Cultural Heritage for the Future*, millest raamatukogu sai raha 27 742 eurot (projekti kogusumma 124 510 eurot, toimus 01.09.2018-31.08.2021).

Nii lasteürituste kui ka vestlusõhtute korraldamiseks saadud toetused Kultuurkapitalilt on olnud märkimisväärsed. Tänu toetustele saadi premeerida uute raamatutega erinevate ürituste parimaid lugejaid, soetada auhindu ning katta esinemistasud ja transpordikulud. Tänu

välisrahastusele ja välisprojektidele on saadud palju näha ja õppida oma projektipartnerite kogemustest.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Kärdla raamatukogus personali hulgas muutusi ei toimunud. Raamatukogu oli avatud nagu igal aastal: E-R 10.00 -18.00 ja L 10.00-14.00. Personali arenguks viidi läbi maakondlikke täiendkoolitusi, mis olid seotud kutseoskuste arendamisega.

Kärdla Linnaraamatukogu neljast töötajast kahel on kõrgharidus. Keskharidusega raamatukoguhoidjaid on 2 (sh raamatukogunduslik). Kutset omab nüüd kaks raamatukoguhoidjat.

2021. a toimus Käina raamatukogu personali osas mitmeid muudatusi. Maikuust suundus pensionile pikaegne raamatukoguhoidja, kelle asemele tuli erialase hariduseta töötaja. Peale 4 kuust katseaega, mil ta oli omandanud esmased raamatukoguhoidja töökogemused, otsustas töölt lahkuda, kuna suundus elama Jõgeva maakonda. Tema asemele tuli septembris väga lühikese aja jooksul leida uus töötaja, keda tuli taas nullist õpetama hakata.

Aasta lõpus lahkus ametist Männamaa teeninduspunktist 35 aastase raamatukogustaažiga raamatukoguhoidja. Viimased aastad töötas ta teeninduspunktis ainult 0,2 koormusega. Teise tööandja poolt tehti talle ettepanek alustada uuest aastat täiskoormusega, seega otsustas ta raamatukogutööst loobuda, sest teine tööandja pakkus palju suuremat töötasu ja muid hüvesid.

2021. a jaanuarist suundus pensionile raamatukogus 17. a töötanud koristaja ja alustas uus.

Teistes maakonna raamatukogudes personali koosseisus ja juhtimises muutusi ei olnud.

Maakonna 16 raamatukoguhoidjast 8-l on kõrgharidus (sh raamatukogunduslik kõrgharidus 3 töötajal). Keskharidusega raamatukoguhoidjaid on maakonnas 8 (sh raamatukogunduslik 4 töötajal). Kutset omavate raamatukoguhoidjate arv maakonnas on 6.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Lisa 1

Kuupäev	Koolitus	Koolituse korraldaja	Koolituse maht/kestus	Osalejate arv
15.02.2021	Üleriigilise mõjuga arendusprojektid	Rahvus Raamatukogu	2h	2
04.03.2021	Lastekirjanduse aastakoosolek	ERÜ lasteteeninduse toimikond	3h	1

11.03.2021	Juhtide koolituspäev: "Argument juhi tööriistana"	SpeakSmart OÜ	5h	2
14.04.2021	Noor loeb!	Tallinna Keskraamatukogu Laste-ja Noorteosakond	4h	1
15.04.2021	Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	5,5h	1
16.04.2021	Kooliraamatukoguhoidjate kevadseminar	Kooliraamatukogude Sektsioon	3h	1
19.05.2021	Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev	Lastekirjanduse Keskus	4h	1
26.04.2021	Kutsekoolituse II moodul (veebis)	Rahvusraamatukogu	104a/h	1
17.05.2021	Kutsekoolituse III moodul	Rahvusraamatukogu	104a/h	1
2.-4.06.2021	Kutsekoolituse IV moodul	Rahvusraamatukogu	104a/h	1
2.06.2021	Digiteemad rahvaraamatukogus, vol 2	Tartu O. Lutsu nimeline Linnaraamatukogu	5h	1
15.-16.06.2021	Rahvaraamatukogude kommunikatsioonikoolitus	Creativity Lab	16h	2
16.-18.06.2021	ERÜ maaraamatukogude sektiooni suveseminar "Raamatukogud muutuste keskel"	Käina raamatukogu	4h	2
9.-13.08.2021	Direktori töövarjutus	Turu Linnaraamatukogu	40h	1
30.-31.08.2021	Keskraamatukogu Juhtide suvekool "Kasutajakesksed avalikud teenused raamatukogudes"	Rahvusraamatukogu	16h	1
08.09.2021	Haapsalu muinasjutu konverents "Miks mets kohiseb?"	Läänemaa Keskraamatukogu	6h	1
15.09.2021	Tartu Lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	4,5h	1

25.09.2021	ERÜ lasteteeninduse toimkonna koosolek	ERÜ lasteteeninduse toimkond	1,5h	1
26.10.2021	Kirjandusseminar "Laps kirjanduses 9. Laps ja keskkond"	Lastekirjanduse Keskus	5h	1

Lisaks maakonnaraamatukogu korraldatud koolitustele osalesid Käina raamatukogu töötajad veel järgmistel koolitustel (kokku 105 tundi):

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukogu hoidjate arv	Tundide arv kokku
26.01	Kust ja kuidas on võimalik andmeid saada?	OKEE andmeklubi	2	1	2
2.02	Digikultuuriaasta lõpetuseks: meediaruumi tulevikust	RR	3	2	6
3.02-05.03	Lugemisepesa koolitus 5 erinevat moodulit	Eesti Lugemisühing	45	1	45
15.02	Üleriigilise mõjuga arendusprojektid	RR	2	1	2
23.02	Kuidas mõista ajalugu	TÜ Viljandi kultuuriakad	2	3	6
12.03	Emakeelepäeva konverents: Eesti keele jõust	RR	3	1	3
16.03	Mäluasutuste virtuaalne talveseminar	TÜ raamatukogu	4	2	8
6.05	Säilitusalane veebiseminar. Raamatu teekond: loogeldes loojangu poole	RR ja Hoiuraamatukogu	6	1	6
7.05	Isikuandmete kaitse seadusest edasijõudnutele	RR	2	1	2

27.05	Tulevik on T-kujuline: töö ja kompetentsid 21. sajandi raamatukogus	RR	4	1	4
16.-18.06	ERÜ maaraamatukogude sektsiooni suveseminar "Raamatukogud muutuste keskel"	ERÜ	16	1	16
24.09	E-raamatukogude koolitus	Tallinna Keskraamatukogu	2,5	1	2,5
4.10	Loovalt õue õppima	Hooling MTÜ	2,5	1	2,5
				Tunde kokku:	105

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukogu hoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
28.01.2021	RIKS programmi koolitus + statistika koolitus	Meelis Lilbok, Margit Jõgi, Riin Olonen	4 ak/h	10/1	0€ (veebis)
27.04.2021	Infopädevus (veebis)	Kristina Rood	4 ak/h	15/1	90€
10.06.2021	Inspiratsioonikoolituse "Vabariigi stiilseim raamatukoguhoidja/teenindaja"	Zenja Fokin	4 ak/h	9/1	560€
22.10.2021	Digiturundus	Regina Valdma	1,5h	10/1	70€
19.11.2021	Tõlkekirjanduse ülevaade	Krista Kaer	4 ak/h	14/1	180€
26.11.2021	Emotsioonide mõju meie tervisele	Rita Rätsep	4 ak/h	14/1	500€
9.11.2021	Õppereis Tallinn	Tallinna Linnaarhiiv	4h	5/1	554€
9.12.2021	Autistliku lapse eripärad	Tiina Talussaar	4 ak/h	14/1	140€

Tänu maakondlikele koolitustele on tõusnud Hiiumaa raamatukogutöötajate erialane kompetents ja isiklik areng. Raamatukoguhoidjatel on põhjalik ülevaade tõlkekirjandusest, mida saab arvesse võtta uute teavikute komplekteerimisel (kogude kujundamine, töötlemine ja säilitamine); oskused koduloolise materjali kogumiseks ning selle presenteerimiseks loodud veebilehel (arendustegevus); enesekindlus aktiivsus ja tähelepanu häiretega lastega suhtlemisel raamatukogutundides (lugeja- ja infoteenindus); oskus kujundada oma elustiili nii, et see oleks täis positiivset energiat ning oskus panna hästi tunda ka raamatukogu külastajaid (arendustegevus); oskus edasi anda kaasaegse raamatukogu mõtet, et raamatukogu on enam kui lihtsalt koht raamatute jaoks. Tänu infopädevuse koolitusele saab lugejaid koolitada veelgi oskuslikumalt, et aidata neil orienteeruda avalikes andmekogudes ja otsisüsteemides (lugeja- ja infoteenindus).

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

LISA 2

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised olid peamiselt seotud rühmakoolituste ja lasteürituste läbiviimistega. Muu hulgas tutvustati lugemisprogramme, tehti ülevaateid kirjandusklubis, ettekandeid kirjandusüritustel ja kirjutati artikleid “Hiiu Lehte” ning “Hiiumaa Teatajasse”.

Augustis käis Kärkla Linnaraamatukogus külas Klassikaraadio, kes tegi saate direktori Annely Veevoga. Saates räägiti Kärkla Linnaraamatukogust, raamatukogust üldiselt ja mis saab edasi <https://klassikaraadio.err.ee/arhiiv/raamatuhoidja>

Maikus küsitles Taaniel Palmiste Kärkla Linnaraamatukogu direktorit ning valmis video “Raamatukogu täna ja homme” <https://www.youtube.com/watch?v=OxDJoOEK2ZA>

21. septembril käis avatud raamatukogu avamisel ERR, kes tegi intervjuu ja see oli eetris järgmise päeva Terevisioonis. Alates 9. min 26 sek <https://etv.err.ee/1608333821/terevisioon>

Aasta lõpus leidis kajastust Eesti Päevalehe juhtkirjas <https://epl.delfi.ee/artikkel/95529579/juhtkiri-mida-head-oli-2021-aastas-paljutki?fbclid=IwAR1JjHRwrbY1Na7INLz6N3zEOsMcZRyYILUB8W2B6Xa4NvZEGsT7FDd78xc>

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Kärkla Linnaraamatukogu arendusspetsialist - vanemraamatukoguhoidja läbis kutseõppe moodulid Rahvusraamatukogu juures ning omandas raamatukoguhoidja kutse, tase 6.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

KOV tunnustas raamatukogutöötajaid jõulupreemiaga (120€).

Kärkla raamatukogu direktor tunnustas töötajaid seoses Kärkla raamatukogu 150. juubeliga (150€).

Kärkla Põhikool avaldas tunnustust tänukirja näol Kärkla Linnaraamatukogu töötajatele, kes pälvisid Kärkla Põhikooli Aasta hariduse Sõbra 2021 tiitli.

M. Uibo tänas Käina raamatukogu kauaaegset raamatukoguhoidjat Tiina Kaske ja kauaaegset Männamaa teeninduspunkti töötajat Ester Teppartit tänukirja ja meenega tubli töö ja suure panuse eest raamatukogus.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

LISA 3

Pärast 2020.a kevadel toimunud Kärkla raamatukokku sissehakkamist hakkasid katuseaknad vihma läbi laskma. 2021.a toimus nende parandamine, aga päris heaks neid ei saanud.

Plaanis oli viia lasteosakonnas läbi kerge remont. Enne seda osteti sisse sisekujunduse teenus, et teada saada, mis võimalused on vanal hoonel ruumide ümberkujundamiseks. Soov oli teha lasteosakonna värskendus, sh vaadata ka uut mööblit. Kui sisekujundajatelt saadi esimene ettepanek ruumide muutmiseks, tuli vallavalitsuselt kiri, et investeringuid ei tohi teha, kuna lähiaastatel hakatakse ehitama uut kultuurikeskust (kuhu tuleb ka raamatukogu, nagu praegu on). Sisekujundusprojekt jäi seega ootele.

2021 paigaldati turvakaamerad ja tehti selles valdkonnas koostööd politseiga. Paigaldati turvaväravad, mis olid olulised RFID laenutamise jaoks. Firma FoxSec paigaldas tarkvara elektrooniliseks sisenemiseks ja seadistas välisuksed. Tehti ettevalmistusi valgustuse muutmiseks, et laenutuses oleks valgus ka nendel kellaaegadel, kui kasutusel on avatud raamatukogu funktsioon.

Käina raamatukogu õuealale paigaldati suunaviit koos Internetipunkti ja WiFi märgisega.

Käina raamatukogu fondist asub märkimisväärne osa ca 4500 teavikut teises hoones (nimetatud hoidlaks). Kevadel koliti osa hoidla raamatuid teise ruumi. Kuid kuna kõik raamatud sinna ei mahtunud, lubati ruumi juurde leida, kuid selgus, et maja läheb remonti ja seda ruumi ei saa. Olukord on ääretult ebamugav ja keeruline on teavikuid üles leida, sest väliskirjandus on osaliselt kastides. Hoidlast raamatute toomise vajadus on keskmisel 2-3 korda nädalas.

Käina raamatukogule osteti Cleveroni 23-kohaline laenutuskapp ning lasti paigaldada kapi ette kiviplats ja tee; osteti uus kohviautomaat ja paberilõikur käsitöökaartide valmistamiseks; osteti tahvel, kuhu lugejad saavad ise oma lemmikraamatud kirja panna. Vahetati välja 3 päevavalgustuslampi. Tehti põrandate süvapuhasust.

Hellamaa raamatukogus teostati veeavarii tõttu raamatukogu köögiroomis põrandavahetus. Vana maja remonti päevakorras ei ole. Hellamaa sotsiaalküla projekteerimine käib ning selles projektis on planeeritud ka raamatukogule uued ruumid. Millal reaalselt ehitamiseni jõutakse, seda näitab aeg.

Kõrgessaare, Palade, Suuremõisa ja Emmaste raamatukogu ruumid on rahuldavas seisukorras, remondivajadus puudub. Palade raamatukogu välisuks vajab siiski väljavahetamist.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Aasta jooksul ei lisandunud sissepääsu võimalusi liikumispuudega inimestele. Osaline juurdepääs on Kõrgessaare ja Käina raamatukogul. Esimesel neist on kaldtee olemas, kuid vajalik on kõrvaline abi. Uks tuleb enne väljapoole avada, siis saab ratastooliga siseneda.

Käina raamatukogu hoone esimesele korrusele on juurdepääs (kaldtee) liikumispuudega inimestele olemas, kuid teisele korrusele, kus asub raamatukogu, see võimalus puudub.

Teistes maakonna raamatukogudes endiselt puudub sissepääsu võimalus liikumispuudega inimestele. Vajadusel kasutatakse koduteenindust või viiakse raamatud välisuksel ootava lugeja kätte. Olukorda leevendavad veel laenutus- ja tagastuskastid, mis asuvad õues ja millele on ligipääs kergem.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Maakonnaraamatukogus oli kõige suuremaks arenguks infotehnoloogia valdkonnas avatud raamatukogu teenuse võimaldamine lugejatele. Selleks tuli ühildada raamatute laenutus turvavaravatega, st vaja oli saada omavahel tööle info- ja kataloogisüsteem RIKS ja turvavaravad, et laenutamisel deaktiveerida RFID koodid ning tagastamisel need uuesti aktiveerida. Kuna süsteem on uus, vajab see siiani töötajate ekstra tähelepanu ja jälgimist.

Ka teine väga suur arendus oli seotud avatud raamatukogu teenuse pakkumisega - ID-kaardi põhise elektroonilise sisenemise loomine ja lugejaandmete läbipääsusüsteemi lisamine. Suure hulga lugejaandmeid lisas läbipääsusüsteemi firma, kellelt seda teenust telliti, edaspidi hakati lugejaid lisama käsitsi.

Arvutitöökohti on kokku 8, millest 3 arvutit on kasutajate ja 5 raamatukogutöötajate kasutuses. Osteti kaks AIP arvutit ja kaks 17 tollist monitori. Samuti sai üks AIP töökoht veebikaamera ja kõrvaklapid.

Palade raamatukogu sai kaks uut AIP-i arvutit. Lisaks osteti uus multifunktsionaalne laserprinter.

Hellamaa raamatukogu saab peagi kiire interneti (“Viimase miili” interneti püsiühendus). Liitumine tehti 2021. aastal, tööd veel kestavad.

Aruandeaasta lõpus avati lugejatele võimalus registreerida end RIKSWEBi kaudu lugejaks, kasutades ID-kaarti või Mobiil-ID.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimispõhimõtted 2021. aastal ei muutunud. Komplekteerimine toimus jätkuvalt vastavalt rahvaraamatukogude töökorralduse juhendile ja Kultuuriministri määrusele “Rahvaraamatukogude riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord”. Komplekteerimise prioriteediks oli Eestit puudutav ilu- ja teatmekirjandus, laste- ja noortekirjandus ning kodulooalane kirjandus.

Kogude komplekteerimisel lähtutakse eelkõige piirkonna lugejate huvidest ja vajadustest ning jälgitakse tasakaalustatud kogude põhimõtet. Tellitud raamatuid ostetakse raamatukokku enamasti üks eksemplar. Mõned teavikud soetatakse kogusse järelkomplekteerimise teel arvestades lugejate soove ja järjekordade pikkust. Hiiumaa-teemalisi ja Hiiumaalt pärit

autorite raamatuid ostetakse Kärkla raamatukogusse kaks eksemplari, teistesse raamatukogudesse üks.

Kärkla Linnaraamatukogu kaudu toimub raamatute komplekteerimine teistele Hiiu maakonna raamatukogudele riigi poolt eraldatud toetuse ulatuses. Raamatukogud teevad riigiraha jaoks oma valiku hulgifirma Rahva Raamat tellimisnimekirjade alusel. Hiiumaa-teemalisi trükiseid hangitakse kohalikust COOP kauplusest ja Hiiumaa Muuseumi poest.

Ükski Hiiu maakonna raamatukogu e-teavikuid ei soetanud, sest nende järgi ei ole nõudlust.

-annetuste osakaal kogude juurdekasvust

2021. a võeti maakonnaraamatukogus annetuseks arvele 96 raamatut, mis moodustas 9% juurdetulekust (2020.a 10%), 1 auvis ning 11 perioodika aastakäiku. Annetustest 85% olid eestikeelsed ja 15% võõrkeelsed raamatud. 17% protsenti annetustest moodustas Eesti Lastekirjanduse Keskuse Lugemisisu programmi raames saadud laste- ja noorteraamatud. Teisteks annetajateks olid Hoiuraamatukogu, JES kirjastus, Pagulasabi, Maa-amet, Kärkla osavallavalitsus, Euroopa Komisjon, Tervise Arengu Instituut.

Meediaväljaanne Levila saatis 800 eksemplari eakatele mõeldud oma ajalehte, mis jagati üle kogu Hiiumaa teistele raamatukogudele ja lugejatele.

Kõik Hiiu maakonna raamatukogud said U. Paeti vastilmunud raamatu „Euroopa Liidu mõjuka välispoliitika võimalikkusest” ja soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinikult saadud trükised.

Võõrkeelset kirjandust (inglise- ja saksa keelset) saadi peamiselt annetuseks raamatukogu kasutajatelt.

“Lugemisisu” programmis osalenud raamatukogud Kärkla, Käina, Palade, Emmaste ja Lauka said Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt lasteraamatuid annetustena.

2021. aastal alustati maakonnaraamatukogus Hiiumaa Muuseumi raamatufondi sisestamist kataloogi RIKS, mis on arvel annetustena. Tööga jätkatakse järgmisel aastal.

Annetustena saabus Hiiu maakonna raamatukogudesse kokku 485 eksemplari raamatuid.

-kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Hiiu maakonna raamatukogude kojulaenutuste arv oli 103 418, sh perioodikat 23 569 korral. Kõige enam laenutati ilu- ja lastekirjandust 60 766 korral. Võõrkeelse kirjanduse laenutusi oli 441, sh 105 venekeelset kirjandust.

Täiskasvanud laenutasid palju ajaviite- ja krimikirjandust ning hea meelega ka uuemat Eesti kirjandust. Populaarsed olid mälestused, elulood ja reisikirjad. Samuti sooviti raamatuid ajaloost, psühholoogiast ja alternatiivmeditsiinist.

Perioodikast laenutati enim tervise-, aiandus-, käsitöö- ja tehnikaalaseid ajakirju.

Lastest on aktiivsemad lugejad algklasside õpilased. Kõige enam laenutatakse kooli poolt ette antud soovituslikku kirjandust. Populaarsemad kirjanikud laste hulgas on I. Tomusk, A. Pervik, A. Vallik, R. Reinaus, M. Keränen, K. Kass, K. Mazetti, L.J. Smith ja R.R. Russell.

Laenutuskapi vahendusel (alates mai 2021) laenutati Käina raamatukogus 402 teavikut.

Kogude ringlus nii maakonnas kokku kui ka keskraamatukogus oli 1,2.

Hiumaa vald andis teavikute soetamiseks elaniku kohta 1.90 €, riik 2.23€.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Kärdla Linnaraamatukogu raamatute tarnijate hulka kuulusid hulgifirmad Rahva Raamat ja Apollo. Kodulooteemalisi trükiseid osteti Hiumaa Muuseumi poest ja kohalikust COOP-kauplusest.

2021. a osteti Kärdla raamatukogusse 901 eksemplari raamatuid (2020.a 998 eksemplari). Tellitud raamatutest 69% moodustas ilukirjandus (2020.a 66%). Teadmiskirjandusest osteti peamiselt geograafia-, ajaloo-, majanduse-, psühholoogiaalaseid raamatuid. Kõige vähem lisandus tehnikat, põllumajandust ja religiooni käsitlevaid teoseid.

2021. a võeti arvele maakonna raamatukogudesse 3791 eksemplari (2020.a. – 4198 eksemplari) raamatuid, millest osteti 3306 eksemplari (2020.a. – 3378 eksemplari) ning 485 eksemplari (2020.a. – 820 eksemplari) olid annetused. Maakonda lisandunud raamatutest oli 75% ilu- ja lastekirjandus ning 0,90% juurdetulnud raamatutest olid võõrkeelsed.

E-raamatuid ühtegi maakonna raamatukokku ei ostetud. Huvilised saavad kasutada Tallinna Keskraamatukogu ELLU e-raamatute keskkonda.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat telliti maakonnaraamatukokku meediaettevõtete Postimees Grupp, Ekspress Meedia ja Õhtuleht Kirjastus kaudu. Samuti tellimiskeskondade Lehepunkt ja Tellimine.ee kaudu.

Ajakirju telliti 48 ja ajalehti 8 nimetust. Tellitute seas olid kõik peamised Eesti ajalehed ja ajakirjad igast valdkonnast. Uusi nimetusi aasta jooksul juurde ei tellitud.

Annetati 1 nimetus ajalehte (väliseestlaste „Vaba Eesti Sõna”) ja 10 nimetust ajakirju (spordi-, looduse- ja jõustruktuuride väljaandeid).

Lastele telliti ajaleht Postimees Juunior ja 5 erinevat ajakirja.

Maakonna raamatukogudesse kokku telliti 232 aastakäiku ajakirju ja 56 aastakäiku ajalehti. Annetusena saadi 29 aastakäiku ajakirju ja 2 aastakäiku ajalehti.

Meeslugejad eelistasid ajakirju “Imeline ajalugu”, “Imeline Teadus”, “Kalale!” ja “Tehnikamaailm”. Naislugejate eelistusteks olid tervise- ja ajaviiteajakirjad. Kultuuriajakirjade vastu on huvi endiselt väike, neist enim laenutati ajakirja „Looming” ja „Täheke”.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Hiiu maakonna raamatukogudest ostis ainsana auviseid juurde vaid Käina raamatukogu (3 nimetust, DVD). Kärkla Linnaraamatukogu sai annetusena ühe auvise (CD). Auviste komplekteerimine on jätkuvalt langustrendis, kuna need ei leia enam lugejate seas kasutust.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

2021. a kustutati keskkogu fondist 854 eksemplari raamatuid (2020. a. 625 eksemplari), 52 aastakäiku perioodikat ja 25 auvist.

Kogust eemaldati määrdunud, lagunenu ja aegunud trükised. Samuti kanti maha laenutuseta ja vähese kasutatavusega teavikud, et teha ruumi uutele.

Viimane inventuur viidi läbi 2020. aastal.

Maakonna raamatukogudes kokku kanti maha 2654 eksemplari raamatuid (2020. a 6074 eksemplari) ja 207 aastakäiku ajakirju (2020. a 282). Inventuure ei teostatud.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Hiiu maakonnaraamatukogu teeninduskorralduses toimus oluline muudatus. 21. septembril avati esimesena Eestis avatud raamatukogu. Lugejad saavad nüüd raamatukokku siseneda oma ID-kaardiga sellel ajal, kui töötajaid pole kohal. Nendeks aegadeks on 6.00-10.00 ja 18.00-22.00. Lisaks nädalavahetus. Töötajate tööaeg jäi samaks - E-R 10.00-18.00 ja L 10.00-14.00. Eesti jaoks on kogu avatud raamatukogu unikaalne, välisriikide jaoks aga see, et siseneda saab ID-kaardiga (mitte raamatukogukaardiga). Välismaal on sellised raamatukogud juba ammu olemas, kuid toimivad PIN-koodi + raamatukogukaardi baasil.

Uue e-teenusena on alates 2021. aasta lõpust võimalik end Hiiu maakonna raamatukogude lugejaks registreerida ID-kaardi või Mobiil-ID vahendusel. Selleks tuleb minna raamatukogu kodulehele ja valida E-kataloog Riksweb.

Alates mai 2021 on Käina raamatukogus võimalik tellida teavikuid laenutuskappi. Uus teenus on 24/7 lugejatele kättesaadav ja tasuta. Teavikuid on võimalik kappi tellida telefoni teel, e-posti teel ja iseseisvalt RIKSWEB-i kaudu. Seoses laenutuskapi kasutusele võtmisega kasutati ka tagastuskasti aktiivsemalt.

Aasta lõpus suleti Käina raamatukogu alla kuuluv teeninduspunkt Männamaal. Nüüd on teeninduspunktid vaid Emmaste (Leisu) ja Kõrgessaare (Kõpu) raamatukogul.

Hellamaa raamatukogus vähendati alates oktoobrist raamatukogu lahtiolekuaegu 4 tunni võrra. Põhjuseks reedene väga väike külastatavus. Raamatukogu on edaspidi avatud T 10-18 (8 tundi) ja N 10-14 (4 tundi).

Kõik Hiiu maakonna raamatukogud pakuvad jätkuvalt lugemisenõustamist, kohallugemise võimalust, kojulaenutust ja koduteenindust. Samamoodi koopiate tegemise teenust, printimist

ja skaneerimist. Covid-tõendite väljatrükk on raamatukogudes tasuta. Käina raamatukogu pakub ka lamineerimisteenust ja spiraalköitmist.

Aruandeaastal lugejate rahulolu-uuringuid ei teostatud.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Maakonnas on avalikule teabele juurdepääsuks kasutajate käsutuses 20 arvutit, mis jagunevad järgmiselt: Kärddlas 3, Käinas 6, Kõrgessaares 1 (Lauka haruraamatukogus ja Kõpu teeninduspunktis AIP arvuti kasutamise võimalused puuduvad, kuna puudub otsene vajadus), Palade 2, Hellamaal 1, Suuremõisas 4 ja Emmastes 3. Avalikule teabele on juurdepääs tagatud raamatukogu lahtioleku aegadel, va. Kärddla raamatukogus, kus see aeg on 06.00-22.00 iga päev.

Isiklike nutiseadmete ja sülearvutite kaudu saab teabe hankimiseks kasutada raamatukogudes WiFi võrguala, va. Lauka ja Kõpu raamatukogudes. Teabeotsingul AIP-is on vajadusel abiks raamatukogu töötajad. Enamasti vajavad abi eakad inimesed Covid-tõendite printimisel, dokumentide digiallkirjastamisel ja pangatoimingute tegemisel.

Suvekuudel käiakse raamatukogus infot hankimas erinevate teenuste, sündmuste, majutuskohdade, transpordi jms kohta. Samuti külastavad teabe hankimiseks AIP-i suvehiidlased, kel suvekodus kiire interneti püsiühendus puudub. Lapsed ja noored kasutavad AIP-i arvuteid e-kooli ja e-keskkonnas õppimise tarvis.

Kärddla ja Käina raamatukogus saab vajaliku teabe kuulamiseks kasutada tasuta kõrvaklappe.

Käina raamatukogus on tasuta kaasa võtmiseks Hiiumaa valla häälekandja „Hiiumaa Teataja“ ja erinevad Hiiumaa-teemalised voldikud.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused

Hiiu maakonna elanike arv kasvas 58 elaniku võrra ((9485 (2019.a), 9543 (2020.a)).

Küll aga oli lugejate, laenutuste ja külastuste arvu vähenemine etteaimatav. Aruandeaastal langes maakonnas lugejate arv 46 inimese võrra ehk 1,15%. Laenutuste arv langes 2,76% ja külastused 1,81%.

Kui Hiiumaa elanike arvus on näha juurdekasvu, siis Kärddla elanike arv on aasta aastalt langustrendis (2020.a 3215 elanikku, 2019.a 3259 elanikku).

Kuigi lugejate hulk maakonna lõikes oli languses, siis Käina, Emmaste ja Kõrgessaare raamatukogudes kasvas. Samamoodi kasvas külastajate arv Käina, Kõrgessaare, Palade raamatukogus. Plusspoolle olid laenutuste skaalal vaid Käina raamatukogu.

Kuigi viimaste aastate trende juhivad Covid-19 piirangud, on muutumas on ka lugemistrend. Paberraamatute asemel kasutatakse raamatute lugemiseks e-raamatukogusid, kuulatakse podcaste ning Hiiumaale kohaselt loetakse hooajati. Kahjuks ei saa mainimata jätta ka 2021. aastal mitut surnud eakat lugejat, kes olid headeks klientideks.

Külastused vähenesid eelkõige seepärast, et kevadel olid teatud piirangud liikumises Covid-19 tõttu. Inimesed ise olid vähem liikuvad, et vähendada kontakte. Eriti paistis see silma eakate lugejate seas. Külastuste arvu mõjutasid ka distantsõpe ja isolatsioonis olemine. Külastuste arvu vähendas ka planeeritud ürituste ärajäämine, sest siseruumides kehtisid kevadel kogunemistele piirangud.

Küll aga on Kärddla raamatukogus laenutus-tagastusautomaadi kasutamise näitajad tõusvas trendis nagu seda oli ka 2020. aastal. Aruandeaastal oli laenutus-tagastusautomaadist tehtud laenutsi 893 (2020.a 482) ja tagastusi 1220 (2020.a 779) korral. Ilmselt annab ka siin tunda koroonapandeemia, sest iseteenindusautomaati saab kasutada muretult kontaktivabalt. Alates septembrist kasutuses olnud avatud raamatukogu funktsioon lisab omakorda numbritele kasvu.

Laenutus-tagastusautomaati eelistavad kasutada nooremad lugejad ning lapsed, kuid tasapisi hakkavad aina enam kasutama ka eakamad. Meil on rõõm näha, et lugejad aina enam harjuvad iseteenindusega. Selle jaoks teeme igapäevaselt turundust, et teenus rohkemate inimesteni viia.

Alates 21. septembrist on avatud raamatukogu teenust kasutatud 247 korral.

Tabel 5

Raamatukogu	Lugejad 2020	Lugejad 2021	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	3999	3953	-46
Sh keskk	1650	1573	-77

Raamatu-kogu	Külastused 2020	Külastused 2021	Muutus (+/-)	Virtuaal-külast. 2020	Virtuaal-külast. 2021	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	66961	65750	-1211	20002	18970	-1032
Sh keskk	23319	22124	-1195	19858	17977	-1881

Raamatu-kogu	Laenut-d 2020	Laenut-d 2021	Muutus (+/-)	Päringud* 2020	Päringud* 2021	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	126699	123203	-3496	815	675	-140
Sh keskk	36861	33504	-3357	103	76	-27

Tabelisse märgitud numbrid näitavad nii kojulaenutusi kui ka kohallaenutusi kokku.

*Infopäringud

Maakonna raamatukogudes tehti infopäringuid kokku 675 korral, mis on 140 korral vähem kui 2020. aastal. Päringute arv näitab jätkuvat langust. Järjest vähem kasutavad õpilased oma uurimistöode tegemisel raamatuid, kõik vajalik leitakse internetist.

Päringutest valdava osa moodustasid teemapäringud, kõige vähem oli faktipäringuid. Mitmed päringud tehti e-kirja teel ja üksikud telefoni teel, milleks olid peamiselt faktipäringud.

Teemapäringud on väga erinevad, nendeks olid pensioni arvutamine, bussigraafik, kiriku ajalugu, pendli kasutamine, seaduse muudatused, ravimtaimed, Olümpose jumalad, erinevad riigid, lemmikloomad, riiete lõiked, tekstid ja luuletused erinevateks sündmusteks.

Raamatu-koogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Linna/maak. rmtk	-	-	-	-	-	-
Sh keskk	-	-	-	-	-	-

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatu-koogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Linna/maak. rmtk	0	7	0	93	0	93
Sh keskk	0	5	0	67	0	67

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu-koogu	Virtuaalnäituste arv 2020	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2020	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021
Linna/maak. rmtk	-	-	-	-
Sh keskk	-	-	-	-

Virtuaalüritusi- ja näitusi ei korraldatud, kuna internetis on neid väga palju ja ei olnud vajadust neid ise korraldada.

Virtuaalkoolitusi oli kokku 7, sh 5 Kärkla raamatukogus, mis olid kõik korraldatud Kärkla raamatukogu poolt Hiiumaa raamatukogu töötajatele. Esiolgu olid koolitused planeeritud kohapeal toimivateks, kuid tulenevalt Covid-19 piirangutest muutusid veebikoolitusteks. Vaid RIKS programmi ja statistika koolitus oli kohe plaanitud virtuaalseks. Teisteks koolitusteks olid infopädevus, tõlkekirjanduse ülevaade, emotsioonide mõju meie tervisele ja autistliku lapse eripärad.

Aasta jooksul toimus Käina raamatukogus kaks Töötukassa veebikoolitust (e-koolitus ja e-töötuba).

4.3 RVL teenindus

Hiiumaa raamatukogude vaheline RVL on aktiivne ja toimib normaalselt, lugejad saavad tellitud raamatud kätte üldiselt nädala jooksul, kõik sõltub raamatukogu töötajate liikumisest.

Kärkla Linnaraamatukogust laenutati RVL-i kaudu välja raamatuid 246 korral (165 nimetust), mis on 32 raamatut rohkem võrreldes 2020. aastaga. Kõige enam laenutati välja Kõrgessaare raamatukogule, tehes kokku 112 laenutust, millest 31 olid venekeelsed. Väljaspool maakonda telliti teavikuid 13 korral, millest 8 Rahvusraamatukogust ja 2 Tartu Ülikooli raamatukogust. Ühel korral Tallinna Tehnikakõrgkooli raamatukogust, Tallinna Ülikooli Akadeemilisest Raamatukogust ja Tartu Linnaraamatukogust.

Maakonna siseselt tellitakse enamasti kooli kohustuslikku lastekirjandust; maakonnaväliselt õppekirjandust ja spetsiifilisi erialaseid teavikuid.

Maakonnas tervikuna said raamatukogud RVL-i teel kokku 1644 (2020.a. – 2116) laenutust, neist nimetusi 992. Teistelt laenutati kokku 1598, neist nimetusi 960 (2020.a. – 1947, neist nimetusi 1146).

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Üldjuhul vormistatakse lapsi lugejaks alates esimesest klassist, kui tullakse klassiga raamatukogutundi. Nooremad lapsed, kes käivad tihti koos vanematega raamatukogus, vormistatakse samuti lugejateks.

Uute raamatute tellimisel on lähtunud Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitudest ja auhinnatud lastekirjanduse nimekirjadest (Hea lasteraamat, Hea noorteraamat). Võimaluse korral tellitakse juurde ka koolis soovitusliku kirjanduse eksemplare.

Suur osa annetustest saadakse Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt Lugemisisu programmi raames. Selle kaudu lisandub ka lastele mõeldud teatmekirjandus. Pea igas maakonna raamatukogus on lastele tellitud kõige populaarsemad ajakirjad “Täheke” ja “Miki Hiir”. Kärkla Linnaraamatukogus on lisaks veel “Hea Laps”, “Tom ja Jerry”, “Minu maailm” ning ajaleht „Postimees Juunior“.

Raamatukogudel on hea koostöö lasteaedade ja koolidega. Enim tegid koostööd Kärkla

raamatukogu ning ühes majas asuvad raamatukogud ja lasteasutused (Palade ja Lauka). Enamus lasteraamatuid ostetakse üks eksemplar, ainult kooli kohustuslikku kirjandust ostetakse võimalusel rohkem. Õnneks on õpetajad kohustusliku kirjanduse osas paindlikumaks muutunud ja annavad õpilastele suurema valikuvabaduse, et lugemisvara jätkuks kõigile. Vajadusel täiendatakse laste raamatuvalikut RVL-i teel ehk tellitakse lisaeksemplare teistest maakonna raamatukogudest klasside ühislugemise jaoks. Kordustrukü ilmumisel vahetatakse vajadusel lagunenenud raamatud uute vastu välja. Eelistatud on kõik tuntud eesti autorite raamatud.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2020	Lug-d 2021	Muutus (+/-)	Külast-d 2020	Külast-d 2021	Muutus (+/-)	Laenut 2020	Laenut 2021	Muutus (+/-)
Hiiu maakond	961	994	+33	20723	21037	+314	12558	13339	+781
Sh keskkogu	428	448	+20	6567	6426	-141	5118	5509	+391

Aruandeaastal tõusis maakonnaraamatukogus lastest lugejate arv 20 võrra. Suuresti tulenes see sellest, et 2021 aasta sügisel alustas Kärdla kooliteed rohkem õpilasi kui varasemal aastal. Samuti on kasvatanud lugejate arvu maapiirkondade koolid. Emmaste ja Suuremõisa koolide õpilased külastasid raamatukogutundide raames Kärdla raamatukogu. Tegelikult on lastest lugejate arv suurem, sest sageli eelistavad vanemad laenutada lastele raamatuid enda nimele, põhjendades, et nii on lihtsam ülevaade laenutustest.

Kuigi lastest lugejate arv on tõusnud, on oma negatiivse jälje jätnud külastajate arvule koroonapiirangud. Kui kool on olnud koduõppel või lapsed isolatsioonis, käib ka raamatukogus vähem lapsi. Samal põhjusel vähenes 2021. aastal tuntavalt laste AIP külastuste arv.

Meeldiv on tõdeda, et laenutuste arv näitab siiski tõusu. Positiivset mõju avaldavad lugemisprogrammid, mis ärgitavad lapsi rohkem lugema. Kärdla raamatukogu Suvelugemise väljakutses osalejad jõudsid 3 kuuga kokku lugeda ligi tuhat raamatut.

Maakonnaraamatukogu lugejatest olid 28,4% lapsed (2020. a 24%). Maakonnaraamatukogu laste külastuste hulk moodustas 29% külastuste üldarvust (2020. a 28,2%). Laste kojulaenutusi oli 19,42% (2020. a 17,5%).

Kärdla, Käina, Palade, Emmaste ja Lauka raamatukogu on liitunud Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt ellukutsutud lugemisprogrammiga Lugemisisu. Programm on suunatud lasteaia vanematele rühmadele ja 1.- 4. kl õpilastele; eesmärgiks tekitada lastes huvi raamatute vastu, tekitades nendes nii lugemisisu. Programmi raames toimusid mitmed toredad teematunnid lasteaia rühmadele ja algklasside, kus sai kasutada põnevaid metoodilisi materjale. Tänu Lugemisisu programmile loevad lapsed nüüd rohkem.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Hiiu maakonna raamatukogudes tegeletakse laste ja noorte lugemisharjumuse kujundamisega järjepidevalt. Olulisel kohal on just väikelaste lugemisharjumuse kujundamine. Lapse esimene käik raamatukokku toimub enamasti kas lasteaia rühmaga, vanematega või vanavanematega. Edasine sõltub sellest, kas ja kuidas lapsele raamat meeldivaks muuta, kas lapsevanem soovib ka lapsele raamatuid koju laenutada ja kas huvi raamatute vastu toob teda taas raamatukokku.

Raamatukogudes toimuvad erinevad muinasjutu ja -teematunnid nii väikelastele kui ka lasteaialastele. Koolilapsed loevad ja laenutavad peamiselt kohustuslikku kirjandust, neile pakuvad huvi kohtumised kirjanikega. Lisaks raamatute sirvimisele saab raamatukogudes joonistada, mängida lauamänge, osaleda töötubades, üritustel, raamatukogutundides ja osa võtta erinevatest lugemisprogrammidest. Lastele on mängimiseks erinevad lauamängud ja pusled.

Sagedasemad raamatukogu külastajad on algklasside õpilased, kes koolipäeva lõppedes tulevad raamatukokku aega veetma, nemad on ka suuremad laenutajad. Keskastme õpilased veedavad raamatukogus küll aega, sirvivad teavikuid kohapeal, kuid koju kaasa laenutavad vähe. Pigem nad kasutavad WiFi vaba võrku enda nutiseadme tarvis ja mängivad arvutis. Mitmed noored, kes raamatukogus aega veedavad ei ole raamatukogu lugejaks end registreerinud, kohustusliku kirjanduse on saanud kooli raamatukogust ja vabatahtlikult lisaks ei loe.

Palju tehakse koostööd kohalike koolide, lasteaedade ja ka lapsevanematega. Aeg on näidanud, et lugemisharjumuse on omandanud just need lapsed, kes on raamatukogus hakanud käima väikelapse eas koos vanemaga, lasteaia eas koos õpetajaga või osalenud aktiivselt raamatukogu väikelaste üritustel. Kui laps satub esimest korda raamatukokku alles 3.–4. klassis, siis üldjuhul piirdubki tema lugemine tulevikus kohustusliku kirjandusega.

Käina raamatukogu väga heaks koostööpartneriks on kohalik lasteaed. Kui teha ettepanek, on nad alati nõus raamatukogu üritustel osalema. Samuti kohalik kooliga on koostöö hea, kuid seoses õppetööga ja pika vahemaaga on koolil osalemine veidi keerulisem, üks koolitund kulub edasi-tagasi kõndimisele. Koostöö lasteaia ja kooli õpetajatega on olnud tulemuslik. Mitmed raamatukogutunnid toimusid algklassidele hommikul kell 8.30, esimese koolitundi ajal, mil raamatukogu on veel lugejatele suletud, sest nii ei lähe koolitund raamatukokku tulemise tõttu kaduma. Koostöös kooliga toimusid raamatukogus erinevad ette lugemised, kirjanikega kohtumised, osalemised lugemisprogrammides, kirjanduse tutvustamised, õuesõppetunnid, temaatilised raamatukogutunnid, sh tähtpäevade ja kirjandussündmuste tähistamised jms.

Lugemisharjumuse kujundamiseks toimusid noorematele lastele õhtused muinasjututunnid, hommikujututunnid, erinevad teematunnid ja tähtpäevade üritused koos meisterdamisega. Koolivaheaegadel pakub raamatukogu lastele erinevaid tegevusi ja vabaaja veetmise võimalusi.

Kõrgessaare raamatukogus toimub vilgas tegevus koostöös Kõrgessaare Noortemajaga, kellega asutakse samas majas. Koos viidi läbi näiteks sõbrapäeva kaartide valmistamise töötuba ja külastati raamatukogus korraldatud näitusi.

Lauka haruraamatukogu alustas aastat Ilon Wiklandi juubeliaastale pühendatud tegelusnäitusega "Pikk-pikk teekond". Näitus rändas mööda Eesti raamatukogusid värvilistesse kohvritesse pakituna. Näitus jutustas mänguliselt lugusid Ilonist ja tema illustreeritud raamatutest ning kaasas tegevustega lapsi. Ringi rändasid kolm ühesugust 5-kohvrilist komplekti, et näitus jõuaks korraga mitmesse Eesti paika. Kohvrid avati raamatukogu teematundides.

Kevadel võeti osa 3. ja 4. klasside Kirjandusmängust, sügisel maakondlikust 4. klasside ettelugemise võistlusest. Lisaks "Lugemisisu" tundidele toimusid raamatukogutunnid, kus räägiti ilu- ja teabekirjandusest, loetud raamatutest ja raamatukogu kasutamisest.

Palade 1.-4. klassi õpilastele toimusid raamatukogutunnid, kus tutvustati uusi lasteraamatuid, loeti ette, viidi läbi viktoriine ning meisterdati ja joonistati. Vanematele klassidele toimusid raamatukogutunnid vastavalt kooliprogrammile.

Hellamaa raamatukogu külastavad lapsed harva. Kasutajateks on peamiselt suvitajate lapsed või lasteaiaaialised lapsed, kes tulevad koos vanaemaga. Kohaliku piirkonna lapsed kasutavad pigem Palade raamatukogu, mis asub Palade Põhikooliga samas majas.

Suuremõisa raamatukogu laste laenutused moodustavad 3% kogu laenutuste arvust. 2021. aastal vähenes laste laenutuste ja külastuste arv, sest lapsi jääb piirkonnas järjest vähemaks.

Emmaste raamatukogu laste lugemisharjumuste kujundamise ja süvendamise eesmärgil toimub suviti lugemismäng „Loen suvel”, mis toob algklasside õpilasi raamatukokku rohkem kui muul ajal. Sügisel toimus selle ürituse pidulik kokkusaamine raamatukoguhoidja juures kodus, kus viidi läbi viktoriin ja ettelugemine. Lõpuks söödi torti, mis oli spetsiaalselt selleks tellitud kirjaga „Tublimatele lugejatele”.

Maakonna lugejate üldarvust 25,15% (2020. a 24%) olid lapsed. Laste külastused moodustasid kõigist külastustest 31,9% (2020. a 30,9%) ja laenutused 13,6% (2020. a 11,8%).

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

LISA 4

Aruandeaasta jooksul viidi Kärkla Linnaraamatukogus läbi 63 raamatukogutundi ja muud üritust, mis on mõeldud lastele ja noortele vanuses 5-18 eluaastat.

Juba teist hooaega järjest alustas Kärkla Linnaraamatukogus vabariiklik Lugemisisu programm, mis on mõeldud eelkõige 1.-4. klassi õpilastele. Programmiga liitus ka 2 Kärkla Lasteaia vanemat rühma. Kahjuks jäid koroonaga piirangute tõttu nii mõnedki kevadel planeeritud Lugemisisu teematunnid läbi viimata ning kõik klassid ei jõudnud soovitud

tulemuseni. 2021. aasta oktoobris alustas kokku 138 väikest lugejat Kärkla Põhikoolist, Suuremõisa Lasteaed-Põhikoolist ning Kärkla Lasteaiast oma lugemisisu kasvatamisega. Antud programm annab suurepärase võimaluse külastada raamatukogu terve õppeaasta jooksul. Programmiga kaasas olevad teematunnid on metoodiliselt hästi ette valmistatud ja pakuvad lastele vaheldust. Hiiu maakonnast on sama programmiga liitunud veel Käina, Emmaste, Lauka ja Palade raamatukogud.

Teiseks suuremaks ettevõtmiseks oli IX korda toimuv Suvelugemise programm, mis pakub juba neljandat aastat Kärkla raamatukogus lastele suvist väljakutset. Programmis osalejad saavad ise valivad endale meelepärase raamatu, kus iga raamat vastab erinevale väljakutsele. Kokku alustas 2021. aasta suvel lugemist ligi 130 õpilast vanuses 7-17 eluaastat. 50 parimale toimus sügisel kohtumine lastekirjanik Anti Saarega. Tore on see, et järjest rohkem kasutavad õpetajad meie suvelugemise väljakutset klassi kohustusliku suvelugemisenähtena.

Septembris oli Kärkla Kultuurimajas üleval Eesti Koostöö Kogu rändnäitus “Kodukoha kompass”, mille tutvustamiseks viidi läbi 7 teematundi Kärkla Põhikooli ja Hiiumaa Gümnaasiumi õpilastele. Õpilased said võimaluse mõelda kaasa avaliku ruumi ja oma elukeskkonna olukorra ja tuleviku peale.

2021. aasta algul jõudis Kärdlasse üle maailma tuntud illustraatori Ilon Wiklandi elu ja loomingut tutvustav kohvernäitus “Pikk-pikk teekond”. Omapärane ja atraktiivne näitus tutvustas Wiklandi tegemisi ning tõi näitusega tutvuma kokku 206 last nii Kärkla Põhikoolist kui ka Kärkla Lasteaiast.

Sama näitus jõudis ka Emmaste, Lauka ja Palade raamatukokku, kellest viimane korraldas tutvumispäeva näitusega Suuremõisa-Lasteaed Põhikoolis.

Septembri lõpus jõudis Hiiumaale Piret Pääri “Üks ei ole ühtegi” muinasjutufestival, kus Kärkla Põhikooli 3. klassi õpilased said osa kaasahaaravast muinasjutuhommikust.

2021. aasta kevadel korraldas Kärkla Linnaraamatukogu vabariikliku 3.-4. klasside kirjandusliku viktoriini eelvoor, kus osalesid Kärkla, Lauka ja Suuremõisa Põhikoolide võistkonnad. Seekord osutus võitjaks Suuremõisa Põhikooli esindus, esindades Hiiumaad vabariiklikul võistlusel, mis seekord toimus koroonapiirangute tõttu veebiülekanena.

2021. aasta oktoobris toimus Kärkla Linnaraamatukogu eestvedamisel vabariikliku 4. klasside ettelugemisvõistlus “Ega mets tühi ole” Hiiumaa eelvoor, millest võtsid osa Palade, Lauka, Kärkla ja Suuremõisa koolide õpilased. Tallinnas esindas Hiiumaa ettelugejaid Hanna Kuum.

Kõik suuremad lasteüritused on toetust saanud Eesti Kultuurkapitalilt.

Käina raamatukogus toimus juba kolmeteistkümnendat aastat koolilastele suunatud suvine lugemisprogramm Lugemissuvi. Programmis osalejatel tuli läbi lugeda 9 raamatut. Seekord alustas üle 50 lapse, neist lõpetas 33. Paraku mitmed maapiirkonnas elavad lapsed jätavad lugemise pooleli, kuna suvekuudel on neil keeruline raamatukogu külastada mittesobiva bussiühenduse tõttu. Lugemisprogrammis osalema ja lugema motiveerib lapsi suve lõpus

korraldatud väljasõit väljaspool Hiiumaad. 2021. aastal külastati Haapsalu lasteraamatukogu ja Tallinna loomaaeda. Suvine lugemisprogramm on raamatukokku toonud ja lugema meelitanud mitmeid lapsi ka väljaspoolt Käina piirkonda.

Veel suurematest ettevõtmistest Käina raamatukogus saab välja tuua järgmised: portselannukkude näitus jututunniga „Tuba täis nukkude juttu“; kohtumine kirjanik Kiiri Saarega; Karupoeg Puhhi raamatu 95. juubeliaasta tähistamine; Piret Pääri jutuvestmise festival „Üks ei ole ühtegi“; Lõuna-Korea kultuurikohvik noortele; Mari Ojasaare raamatu esitlus „Loodus laste moodi 2“.

Kõrgessaare raamatukogus toimusid lastele ja noortele erinevad teematunnid ja töötoad, nende seas meisterdati sõbrapäevaks kaarte, loeti ette O.Saare ja K. Soansi raamatuid, võeti osa emakeelepäevast.

Kuna Hellamaa ja Suuremõisa raamatukogud asuvad teeninduspiirkonnas, kus lastest lugejate hulk on väga väike, suuremaid üritusi ei korraldatud.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteenindust pakuvad kõik Hiiuma maakonna raamatukogud. Käina raamatukogu pakub lisaks ka koopiategemise võimalust kojukandena.

Kõige enam kasutati koduteenindust Käina raamatukogus 392 korral, kõige vähem Kärdla Linnaraamatukogus - vaid neljal korral. Koduteenindust vajavad eakad, kel puudub isiklik transport, ja liikumisraskusega lugejad, kes liiguvad ratastooli või rulaatoriga. Lugejad helistavad eelnevalt ette, et saaks soovitud raamatud komplekteerida ja lugejale sobival ajal koju viia. Keskmiselt laenutatakse korraga 2-3 raamatut. Lugejatele, kellele viib raamatud koju sotsiaaltöötaja, statistikas ei kajastu.

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Kärdla Linnaraamatukogu	4	1	2
Käina raamatukogu	392	2	16
Kõrgessaare raamatukogu	87	1	21
Emmaste raamatukogu	28	1	4
Suuremõisa raamatukogu	36	1	1
Hellamaa raamatukogu	38	1	2
Palade raamatukogu	30	1	2

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Kärdla Päevakeskus	1	10

Maakonna lõikes pakub teenuseid teistele asutustele vaid Kärdla raamatukogu.

Covid-19 tõttu jäi aruandeaastal see number kahvatuks. Toimus vaid üks üritus - Eesti kirjanduse tutvustamine kümne osalejaga.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Kärdla Linnaraamatukogu suuremad koostööpartnerid on Hiiumaa Vallavalitsus, Kärdla osavallavalitsus, Hiiumaa Muuseum, Kärdla Põhikool, Hiiumaa Gümnaasium, Lauka Põhikool, Kärdla Lasteaed ja Suuremõisa Lasteaed-Põhikool, Kärdla Kultuurikeskus, Kärdla Noortekeskus ja Kärdla Päevakeskus.

Populaarsemateks kujunesid järgmised raamatunäitused: Hiiumaast ja hiidlastest; Mere mitu palet; Jaan Kaplinski; Herman Sergo; Viivi Luik 75; Mats Traat 85; Rein Raud 60; Ira Lember 95.

Lastele mõeldud näitustest populaarsemateks osutusid “Hea laste raamat”; “Koolilood”; “Loe parimat Põhjamaade lastekirjandust” ja “Tunne tundeid”.

Raamatukogupäevadel korraldati paberitöötuba, kus õpetati lapsi järjehoidjaid, külmkapimagneteid ja šokolaaditaskuid meisterdama. Kuna Raamatukogupäevad juhtusid olema koolivaheajal, osutus töötuba väga populaarseks.

Lastetöö osas on Kärdla Linnaraamatukogul väga hea koostöö Kärdla Põhikooliga. Klassiõpetajad toovad meelsasti oma klasse raamatukogu teematundidesse, võtavad osa Lugemisisu ja Suvelugemise programmide ning osalevad vabariiklike ettevõtmiste Hiiumaa eelvoorudes.

2021. aasta kevadel pälvis Kärdla Linnaraamatukogu Kärdla Põhikoolilt Aasta hariduse sõbra tiitli. Koostööd tehakse ka teiste Hiiumaa põhikoolide ja Hiiumaa Gümnaasiumiga.

21. septembril avati Kärdla Linnaraamatukogus avatud raamatukogu teenus, mis on vabariigis esimene. Avatud raamatukogu tähendab külastajate jaoks seda, et nad saavad tulla raamatukokku ka siis, kui personali kohal pole. See hoiab raamatukogu lahti vahemikus 6.00-22.00 (töötajad on kohal E-R 10-18 ja L 10-14). Raamatukokku sisenemiseks peab kaasas olema ID-kaart, mille andmed on eelnevalt registreeritud raamatukogusüsteemis.

12. mail sõlmisid Kärdla Linnaraamatukogu ja SA Hiiumaa Muuseumid hea tahte akti, et alustada tööd muuseumi raamatukogu ületoomiseks linnaraamatukogusse. Tööd loodetakse lõpule viia 2022. aastal.

Käina raamatukogu koostööpartnerid on Käina osavald, Käina lasteaed, Käina kool, Käina Kaunite Kunstide Kool, Noortekeskus, Kassari Haridusselts, Tobiase muuseum jt, samuti on hea koostöö kohalike pensionäridega, MTÜ-dega ja erinevate huvigruppidega kohapeal.

Kuna Palade raamatukogu asub koolimajas on peamised külastajad lapsed. Raamatukogus õpitakse peale tunde, oodatakse bussi, kohtutakse sõpradega ja mängitakse lauamänge.

25. septembril toimus Pühalepa Osavallas „Maal elamise päev“, kus huvilised said tutvuda raamatukoguga ja soovi korral osaleda raamatu voltimise töötoas.

Hellamaa raamatukogus käib koos eakate käsitööring. Koostööd tehakse Hellamaa Perekeskuse ja külaseltsiga.

Suuremõisa raamatukogu ruume kasutab kord kuus osavallavalitsuse sotsiaalosakond.

Emmaste raamatukogu põhilised koostööpartnerid on Emmaste Lasteaed, Emmaste Põhikool ja Lugemisklubi.

4.6.2 riiklikul tasandil

Riiklikul tasandil on Hiiu maakonna raamatukogude koostööpartneriteks Kultuuriministerium, Eesti Rahvusraamatukogu, Rahvusrhiiv, Eesti Lastekirjanduse Keskus, ERÜ, ETKA Andras ja teised keskraamatukogud, kellega ideid ja kogemusi saab vahetada. Samuti Eesti Kultuurkapital, kuhu esitatakse toetuste saamiseks projekte erinevate ürituste läbiviimiseks. Deltmar OÜ pakub teenust ja kasutajatuge info- ja kataloogisüsteemi RIKS kasutamisel igapäevatoos.

Kärdla raamatukogule avatud raamatukogu teenuse tarbeks pakub nii ligipääsusüsteemi FoxSec kui ka turvavärvavaid ettevõtte BFL Security OÜ.

Käina raamatukogu direktor on ERÜ maaraamatukogude sektsiooni liige.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Kärdla Linnaraamatukogul said läbi kaks suurt välisprojekti:

Erasmus+ projekti *Uued võimalused maakonnaraamatukogu töös*, kus raamatukogu sai õpirändeks kasutada 6705 euro (toimus 01.07.2019-31.12.2021).

Erasmus+ projekt *Cultural Heritage for the Future*, millest raamatukogu sai raha 27 742 eurot (projekti kogusumma 124 510 eurot, toimus 01.09.2018-31.08.2021).

Raamatukogu koostööpartnerid Eestis olid konverentsi korraldamisel: Hiiumaa vallavalitsus - osales konverentsi korraldamises ja paljud vallavalitsuse liikmed võtsid konverentsist osa; MTÜ Hiidlaste Koostöökogu – oli konverentsil partneriks totilustaja leidmisel ja muul ajal ühildati programme üle Hiiumaa; Recado Meedia – eraettevõtte, kes korraldas näituse ja ürituse filmimise; HL Disain – eraettevõtja, kes oli üks partneritest veebilehe koostamisel; Eesti Rahvusraamatukogu, EV Kultuuriministerium, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing – kes tegid konverentsil tervitused ja kellele sai promotud projekti; raamatukogud Hiiumaal – kellele tutvustati projekti tegevustest; eestlased Rootsis – kelle kaudu leiti konverentsi kõneleja.

Välispartnerid olid: Vilnius County Adomas Mickevičius Public Library (Leedu), Herning Library (Taani), Kranj City Library (Slovenia).

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Maakonna raamatukogudes toimus 324 (2020. a 217) individuaalkoolitust, sh 119 keskkogus. Rühmakoolitusi oli 75 (2020.a 103), sh 44 keskkogus. Aruandeaastal suurenes individuaalkoolituste arv ning vähenes rühmakoolituste arv. Rühmakoolituste hulga vähenemine on tingitud üldiste koroonaviiruse leviku piirangute tõttu, kuna mitmed raamatukogutunnid klassidele pidid ära jääma. Individuaalkoolituste arvu suurenemise tõus viitab koroonapasside printimise suurenenud vajadusele ehk digilugu.ee õpetamisele. Individuaalkoolitusena viiakse läbi Kärkla raamatukogus laenutus-tagastusautomaadi ja avatud raamatukogu funktsiooni kasutamise õpetuse veerandtunde.

Individuaalkoolituste sihtrühm on enamasti samaks jäänud ehk täiskasvanud vanuses 50+, kes vajavad abi toimingute tegemisel e-keskkonnas: pangatoimingud; ID-kaardiga allkirjastamine ja sertifikaadi uuendamine; dokumentide õige vormi leidmine ja täitmine veebilehtedel; lennu- ja laevapiletite ostmise. Maakonnaraamatukogus suunatakse lugejaid aina enam kasutama laenutus-tagastusautomaati.

Rühmakoolituste peamine sihtrühm on põhikooli õpilased ja lasteaia vanema rühma lapsed, kellele tavaliselt tutvustatakse raamatukogu kasutamist ja raamatute paigutust riivil; õpetatakse kasutama andmebaase ja raamatukogude info- ja kataloogisüsteemi Riksweb-i kasutamist ning antakse lugemissoovitusi.

Juunikuus üle-eestilise suveseminari raames külastasid maaraamatukogude töötajad Käina raamatukogu, mille jooksul tutvustati laenutuskapi kasutamist, räägiti raamatukogu ajaloost ja tegemistest. Külastati Kärkla linnaraamatukogu ja tutvuti avatud raamatukoguga. Aasta jooksul toimus kaks Töötukassa veebikoolitust (e-koolitus ja e-töötuba). Populaarsed olid erinevad õpitoad, näiteks käsitööseepide ja vaigust ehete õpituba; skannerit ja spiraalkõite seadet tutvustav õpituba.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Kärkla Linnaraamatukogu kasutab info edastamiseks raamatukogu veebilehte, kuhu koondatakse aasta jooksul ilmunud artiklid <https://raamatukogu.hiiumaa.ee/2-artiklid/316-meediakajastused-kaerdla-linnaraamatukogus>. Veel kasutatakse sotsiaalmeediat (Facebook <https://www.facebook.com/hvraamatukogu>), ajakirjandust ja meediat (“Hiiumaa Teataja”, “Hiuu Leht”, ajakiri “Raamatukogu”, ERR), kultuuriportaale (visithiiumaa.ee, <https://hiiumaa.events/>), e-posti ja uudiskirju. Aina enam on kasutusse võetud raamatukogu YouTube kanal ning sealne jälgijate arv on kasvutrendis. Instagrami konto on küll loodud, kuid vähese huvi tõttu enam ei kasutata.

Kodulehed on olemas Kärkla, Käina ja Palade raamatukogudel. Käina raamatukogu koduleht on jäänud küll tahaplaanile, sest sealses keskkonnas on teabe sisestamine aeganõudvam ja ebamugavam. Samuti tagasisidena ei otsi lugejad infot ürituste ja koolituste kohta kodulehelt

(st info peab ise sülle jooksuma).

Kõikide maakonna raamatukogude üldiseks turunduskanaliks on Hiiumaa valla koduleht, ajalehed “Hiiu Leht“ ja “Hiiumaa Teataja”, kus viimases neist ilmub rubriik “Raamatukoguhoidja soovitab”.

Jätkuvalt on populaarsed raamatukogude Facebooki lehed, sest need on huvilistele kõige lihtsamini kättesaadavad. Raamatukogudel, kellel puudub koduleht ja Facebooki leht, avaldavad infot küla infotahvliitel ja raamatukogus kohapeal. Kui saabuv üritus või töötuba toimub lasteaia- ja kooliealistele lastele, viiakse plakatid vastavalt kas lasteaeda või koolimajja. Hästi töötab ka info jagamine suusõnaliselt.

Aruandeaasta jooksul tegi kordustrüki Emmaste raamatukogu oma järjehoidjatele, kus peal raamatukogu telefon ja lahtiolekuajad.

4.9 Andmebaasid

Kärdla Linnaraamatukogu tegeleb kodulooliste teavikute ja artiklite kataloogimisega, nii kohalikest kui ka üleriigilistest lehtedest. Läbi kodulehe pakutakse ligipääsu Hiiumaa raamatukogude andmebaasile ja 2021. aastal valminud koduloolisele andmebaasile. Kodulehele on koondatud viited teistele olulistele elektroonilistele andmebaasidele, infosüsteemidele ja online väljaannetele. Samuti on kodulehel teiste Hiiumaa rahvaraamatukogude kontaktid ja lahtiolekuajad, et info oleks lihtsasti kättesaadav.

2021.a alguses loodud Hiiumaa koduloo veebileht koondab kodulugu laiemalt, mitte ainult kirjandusalast <https://www.hiiumaakodulugu.ee/>.

Käina ja Palade raamatukogu kodulehelt on võimalik siseneda otse Raamatukogude Info- ja Kataloogisüsteemi RIKSWEB.

RIKS-i e-kataloogi lisati koduloolist materjali Käina piirkonna kohta Hiiu Lehest ja Hiiu Valla Teatajast.

5. 2022. aasta tegevused

2022. a on raamatukogude aasta, mille raames hoitakse ühiselt Hiiu maakonna rahvaraamatukogudega meeles kohalikke juubelikirjanikke: Paul-Eerik Rummo 80, Tõnu Õnnepalu 60 ja Ave Alavainu 80. See on ka kirjandusaasta, mida korraldavad Hiiumaa turismiklaster, Kärdla Linnaraamatukogu, Hiiumaa Vallavalitsus ja Suuremõisa loss. Kirjandusaastat korraldavad kõik kohalikud kultuuriinimesed, kellest igaüks annab oma panuse. Kirjandusaasta raames toimub Kärdlas juulikuus kirjandusfestival.

Kärdla raamatukogus läheb kindlasti suur rõhk inimeste teavitamisele ja koolitamisele, kuidas kasutada avatud raamatukogu, sest iga uue asja juurutamine võtab aega. Aasta jooksul vahetatakse välja vana teeninduslett väiksema vastu, uued töölaudad saavad arendusspetsialist ja lastetööspetsialist.

Loodetavasti saab aasta jooksul lõpule SA Hiiumaa Muuseumid raamatukogu inventuur ja tegelik üleandmine Kärdla Linnaraamatukogule.

Tehakse rohkem koostööd teiste organisatsioonidega ja sündmustega (Hiiumaa Arenduskeskus ja turismiklaster, Vananaistesuvi).

Ilmub ajalooline raamat “Kärdla raamatukogu 150”.

Käina raamatukogu tegeleb endiselt raamatukogu ruumipuuduse probleemiga ning soovib pakkuda Männamaa piirkonnale transporditeenust Käina raamatukogu külastamiseks.

Kõik maakonna raamatukogud jätkavad traditsiooniliste ürituste ja tegevustega ning tähistavad erinevaid kirjandussündmusi. Tegelevad laste lugemisharjumuse kujundamisega, jätkavad lugemisprogrammidega.

Aruandes kajastuvad andmed põhinevad andmebaasil RIKS.

Koostajad: Hiiumaa rahvaraamatukogude direktorid, arendusspetsialist, komplekteerimise ja laste osakonna töötajad

Direktor Annely Veevo

/Allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Kärdla Linnaraamatukogu	17	214,5h	3502€
Käina raamatukogu	13	107h	175€

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised olid peamiselt seotud rühmakoolituste ja lasteürituste läbiviimistega. Muu hulgas tutvustati lugemisprogramme, tehti ülevaateid kirjandusklubis, ettekandeid kirjandusüritustel ja kirjutati artikleid “Hiiu Lehte” ning “Hiiumaa Teatajasse”.

Augustis käis Kärdla Linnaraamatukogus külas Klassikaraadio, kes tegi saate direktori Annely Veevoga. Saates räägiti Kärdla Linnaraamatukogust, raamatukogust üldiselt ja mis saab edasi <https://klassikaraadio.err.ee/arhiiv/raamatuhoidja>

Maikuu küsitles Taaniel Palmiste Kärdla Linnaraamatukogu direktorit ning valmis video “Raamatukogu täna ja homme” <https://www.youtube.com/watch?v=OxDJoOEK2ZA>

21. septembril käis avatud raamatukogu avamisel ERR, kes tegi intervjuu ja see oli eetris järgmise päeva Terevisioonis. Alates 9. min 26 sek <https://etv.err.ee/1608333821/terevisioon>

Aasta lõpus leidis kajastust Eesti Päevalehe juhtkirjas <https://epl.delfi.ee/artikkel/95529579/juhtkiri-mida-head-oli-2021-aastas-paljutki?fbclid=IwAR1JjHRwrbY1Na7INLz6N3zEOsMcZRyYILUB8W2B6Xa4NvZEGsT7FDd78xc>

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2021)
Kärdla raamatukogu	Katuseakende parandamine; turvakaamerate ja turvavärvade paigaldamine; ettevalmistustööd valgustusüsteemis avatud raamatukogu jaoks
Käina raamatukogu	Vahetati välja 3 päevavalgustuslambi
Hellamaa raamatukogu	Köögiruumis põranda vahetus

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Kärdla Linnaraamatukogu	Ilon Wiklandi kohvernäitus Kärdla Põhikooli I, IIb, IVa, IIa, Va, Vb, IIIa, IVb, IIIb klassid ja Palade Lasteaed	206
	Vabariikliku 3.-4. klasside kirjandusmängu Hiiumaa eelvoor	11
	Meisterdame järjehoidajaid Kärdla Põhikooli IVa klass	20
	Lugemisisu programmi tutvustamine Kärdla Põhikooli Ib, IIIb, IIa, IIb, Ia, IVa, IIIa, Suuremõisa Lasteaed-Põhikooli I-IV klassid, Kärdla Lasteaia Siilide Ja Kiisude rühmad	162
	Lugemisisu: Raamatu teekond Kärdla Põhikooli Ib klass Suuremõisa Lasteaed-Põhikool I-IV klassid	34
	Lugemisisu: Nukitsa raamatukogu Kärdla Lasteaia Siilide rühm	18
	Lugemisisu: Illustratsioon Kärdla Põhikooli IIa, IIIb klassid	32
	Kristiina Kass ja Piret Raud-elu ja looming	19

	Kärdla Põhikooli IIIa klass	
	Lugemisisu: Luuleraamatud Kärdla Lasteaia Kiisude rühm	3
	H. Ch. Anderseni elu ja looming Kärdla Põhikooli IVa klass	15
	Ülevaade Eesti lasteluulest Kärdla Põhikooli IIIa klass	18
	Uudiskirjanduse tutvustamine Kärdla Põhikooli IVb klass	21
	Eesti rahvarõivad Kärdla Põhikooli IVb klass	21
	Uudiskirjanduse tutvustamine Kärdla Põhikooli IIIb, VIb klassid	38
	Suvelugemise programmi tutvustamine Kärdla Põhikooli Iib, Ia, Vb, Va, Iia, IIIa, IIIb klassid ja Suuremõisa Lasteaed-Põhikooli	129
	Jutufestival "Üks ei ole ühtegi" kohtumine Piret Pääriga Kärdla Põhikool IIIa, III b klassid	35
	Suvelugemise lõpetamine. Kohtumine lastekirjanik Anti Saarega	55
	Kohtumine lastekirjanik Anti Saarega Kärdla Põhikooli IVa, IV b klassid	40
	Eesti Koostöö Kogu rändnäituse "Kodukoha kompas" töötoad Kärdla Põhikooli IX, VIIa, VIIb, VIIa, VIIb klassid, Hiiumaa Gümnaasiumi XIIa, XIIb klassid	155
	Põhjamaade kirjanduse nädala raames Põhjamaade kirjanduse tutvustamine Kärdla Põhikooli IIIb, VIb, IXa, IXb, IVa, IVb, VIIb, Vb, Va, klassid, Suuremõisa Lasteaed-Põhikool I-IV klassid	194
	Riksweb, ESTER, DIGAR tutvustus Kärdla Põhikooli VIIa klass	17
	Raamatukogu ja uute raamatute tutvustamine Emmaste Põhikooli IV-V klass	21
	Vabariikliku ettelugemisvõistluse "Ega mets tühi ole" Hiiumaa eelvoor	16

	Jõulujutt ja jõluraamatute tutvustamien Kärkla Põhikooli Ia klass	18
Käina raamatukogu	Hommikune jututuba lastele. Arktika loomad, meisterdamine	18
	Sõbrale – sõbrapäevaks. Salmid, soovid sõbrale	13
	Mõmmilood väikelastele. Heljo Männi sünnipäeva tähistamine	31
	Tuba täis nukkude jutte	13
	Hommikune jututuba. Kogumine ja kogujad	21
	Tuba täis nukkude jutte	10
	Lugemisisu tund lastele	24
	Tuba täis nukkude juttu	15
	Tuba täis nukkude juttu	14
	Emakeelepäev raamatukogus	18
	Jutuhommik lastele	17
	Lugemissuve programmi tutvustamine 2.-3.kl	24
	Minu suvevärvid. Meisterdame, joonistame, jutustame	12
	Kohtumine kirjanikuga 1. kl	25
	Kohtumine kirjanikuga 2.kl	24
	Kohtumine kirjanikuga Kiiri Saar 3. kl	23
	Kohtumine kirjanikuga Kiiri Saar 4. kl	25
	Kohtumine kirjanikuga Kiiri Saar 5. kl	23
	Kohtumine kirjanikuga 6. kl	26
	Raamatukogutund lastele 4. kl	24
	Suvised lugemisprogrammi tutvustamine koolis	26
	Raamatukogutund. Loovalt kirjutama.	26
	Lugemisisu programmi lõpetamine raamatukogus.	27

	Raamatukogutund 3. kl	24
	Lugemisisu lõpetamine lastele	23
	Raamatukogutund. Grupitöö, eesti kirjanike tundmine, töölehed, 5.kl	21
	Raamatukogutund lastele. Lugemissoovitus suveks. Viktoriin, loovkirjutamine	22
	Teeme koos järjehoidja	25
	Lastetund. Putukad ja mutukad, meisterdame, mängime	10
	Ettelugemistund lastele. Meisterdamine	13
	Lauamängude õpituba. Tutvustame uusi mängu ja mängime koos	17
	Meisterdamistund. Eksootilised loomad. Loeme, uurime, räägime	16
	Lugemisprogrammi lõpureis Tallinna	30
	Raamatutund. Karupoeg Puhh – 95 teemaüritus. Pannkookide küpsemine	20
	Meisterdamistund lastele, järjehoidjad loodusliust materjalist	16
	Piret Päär "Üks ei ole ühtegi" jutustamise festival 1.-6.kl	110
	Saame sõbraks raamatuga Raamatukogutund väikelastele	17
	Lugemisisu teematund, lasteaed	13
	Ettelugemistund 5-6 a.	15
	Ettelugemistund koolieelikud	20
	Ettelugemistund 3-4 a.	16
	Lugemisisutund lastele	18
	Lugemissuve lõpetamine	30
	Henna töötuba	15
	Origami õpituba. Eksootilised loomad	13

	Lugemisisu tund lastele	19
	Loomajutud. Meisterdame koos	16
	Lugemisisutund 2. kl	18
	Lugemisisutund 1. kl	24
	Ettelugemine hommikuhämaruses. Meisterdame, Põhjala nädala raames	20
	Raamatutund, raamatusoovitus, kirjanduslikud mängud ja meisterdamistund lastele	19
	Ettelugemine Põhjala kirjanduse nädala raames hommikuhämaruses, lasteaed	22
	Raamatusitlus. Mari Ojasaar. Loodus laste moodi 2	48
	Jõuluaeg raamatukogus. Jõululood, meisterdame, lasteaed. 6. r	22
	Jõuluaeg raamatukogus lastele. Jõululood lastele meisterdame koos, lasteaed 5. r	19
	Talvelood ja meisterdamistund koolivaheajal.	12
	Meisterdame koos. Origami. Liblikad.	13
	Käsitöökaartide meisterdamine. Kaardid tähtpäevadeks	15
	Jõululood. Jõulukaartide meisterdamine	18
	Raamatukogutund 4. kl. Erinevad teavikud ja žanrid. Lugemissoovitus	23
Kõrgessaare raamatukogu	Sõbrapäeva kaardid	73
	J.Oro ja tuntud lastelaulud	15
	Mets - ja koduloomad, linnud	16
	Putukad	12
	Ilm ja ilmastikunähtused	16
	Mets -ja koduloomad, linnud	16
	Ettelugemine - O.Saar ja K. Soansi raamatud	14

	Päkapikkude maailm	8
	Emakeelepäev - murded	9
	Lõvi Lõrr ja Jänes Jass.Olivia Saar	13
	Vana aja asjad	11
	Maailmaruum	10
Lauka raamatukogu	Kohvernäitus "Pikk-pikk teekond" 1.-8. klass	40
	Kirjandusmäng 3. ja 4. klass	3
	4. klasside ettelugemisvõistlus	18
	Maakondlik 4. klasside ettelugemisvõistlus	1
	Lugemisisu teematunnid 1.-4.klass	35
	Ilu- ja teabekirjandus 5. klass	3
	Lugemisisu uue hooaja avamine 1.-4. klass	16
	Lugemisisu tund 1. klassiga	2
Palade raamatukogu	Ilon Wiklandi kohvrinäitus	37
	Suuremõisa koolis Ilon Wiklandi kohvrinäitus	24
	Lugemisisu luule teematund	12
	Mängude tund	12
	Lugemisisu maitsevalija ja sõnaraamatu meisterdamine	5
	Mängu tund	6
	Lugemisisu koomiksi teematund	6
	Lugemistund	8
	Naistepäev (paberist lillede meisterdamine)	9
	Lugemistund	8
	Viktoriini mäng	6
	Emadepäev (paberist lillede meisterdamine)	12
	Uudiskirjanduse tutvustamine	20

	Mälumäng	8
	Lugemisisu programmi lõpetamine	22
	Lugemistund	5
	Mälumäng	9
	Uudiskirjanduse tutvustamine	12
	Karupoeg Puhh 95	29
	Aimeraamatud	22
	Sünnipäeva kaartide meisterdamine	9
	Lugemisisu uus algus	15
	Lugemisisu raamatu teekond	11
	Ettelugemispäev	16
	Uudiskirjanduse tutvustamine	8
	Lugemistund	11
	Lugemisisu illustratsiooni teematund	13
	Põhjamaade nädal "Unistused ja igatsused Põhjas"	6
	Jõululuuletused	6
	Jõulueelne meisterdamine	20
	Jõulujutud	6
	Jõulueelne meisterdamine	10
	Käbist päkapiku meisterdamine	12

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Kärdla Linnaraamatukogu maakonnaraamatukoguna täidab raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid:

- 1) juhendab meetodiliselt teiste Hiiu maakonna raamatukogude tööd (komplekteerib ja töötleb teavikuid);
- 2) korraldab raamatukogutöötajate täiendkoolitusi ja õppereise;
- 3) korraldab maakonna rahvaraamatukogude aruandlust ja analüüsi;
- 4) koostab maakonna koduloo andmebaasi;
- 5) kogub vajalikku statistikat ning analüüsib maakonna rahvaraamatukogude tegevust.

Raamatukoguteeninduse koordineerimisel täitis Kärkla Linnaraamatukogu kõiki seaduses ettenähtud ülesandeid.

Maakonnaülene tsentraalne komplekteerimine riigiraha eest toimib korralikult ja tõrgeteta. Kokku on lepitud, et maaraamatukogud esitavad Rahva Raamatu intranetis oma soovid raamatute tellimiseks, maakonnaraamatukogu komplekteerija vaatab soovid üle ja kinnitab need, ning Rahva Raamat saadab tellitud raamatud igale raamatukogule otse. Maakonnaraamatukogu komplekteerija sisestab RIKSi eelkirjed ning maaraamatukogud teevad vajaliku töö ära siis, kui raamatud kätte saavad.

Maakonnaraamatukogu koondab kohalikke koduloomaterjale, need on RIKSWEBi kaudu kõigile nähtavad ja selle kaudu saab neid ka tellida. Enamasti on paberkandjal materjale 2 eksemplari, üks välja laenutamiseks, teine ainult kohapeal kasutamiseks. Samuti on säilitatud kõik kohalikud ajalehed, mida tihti kasutatakse koduloo uurimise eesmärgil. Koduloo materjalide hoidmiseks on eraldi ruum Kärkla Linnaraamatukogus.

Maakonnaraamatukogu koordineerib statistilise aruandluse õigeaegset täitmist, samuti tekstilise tegevusaruande kirjutamist ja koondamist, sh tegevuste analüüsimist. Kõik raamatukogud esitavad maakonnaraamatukogule oma tekstilise tegevusaruande, mille pealt kirjutab maakonnaraamatukogu ühise maakondliku aruande ning esitab riigile ja omavalitsusele.

Maakonnaraamatukogu aitab vajadusel teisi raamatukogusid igapäevatoos ettetulevates küsimustes, kuid seda siiski suhteliselt harva, sest raamatukogude töötajad on kõik nii kogenud; korraldatakse ka teatmebibliograafilist tööd. Suurt ettevalmistust nõuab maakondlike koolituste korraldamine ja neile rahastuse leidmine. Aruandeaastal korraldas maakonnaraamatukogu 7 koolitust ja ühe õppereisi. Nendest saab lähemalt lugeda peatükist 2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused.